

УПОВНОВАЖЕНИЙ

Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Міністрів юстиції України

Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України та Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

У межах реалізації зазначених вище норм законодавства України під час розгляду звернення адвоката _____ в інтересах _____, який утримується в державній установі «_____», виявлено порушення права останнього на листування із судом, а відтак права на доступ до правосуддя та права на оскарження судових рішень.

За твердженням захисника _____, адміністрацією державної установи «_____» у порушення вимог законодавства звернення _____ щодо ознайомлення із матеріалами кримінального провадження, адресоване Київському апеляційному суду, не було відправлено адресату, натомість посадова особа адміністрації місця попереднього ув'язнення у відповідь на таку заяву надала _____ роз'яснення щодо необхідності засвідчення (у т.ч. нотаріального) його підпису для відправлення такої заяви до суду.

Наведене підтверджується листом державної установи «_____» від 01.03.2024 № _____, адресованим _____ та _____

Звертаю увагу, що Законом України «Про попереднє ув'язнення» встановлено порядок листування осіб, щодо яких обрано запобіжний захід у виді _____

тримання під вартою, а статтею 113 Кримінально-виконавчого кодексу України – порядок листування засуджених до позбавлення волі осіб.

Між тим, Кримінальний процесуальний кодекс України не містить вимог щодо нотаріального посвідчення (або будь-якого іншого посвідчення) справжності підпису ув'язненого/засудженого на заявах про ознайомлення із матеріалами кримінального провадження.

За інформацією з Єдиного державного реєстру судових рішень, ухвалою колегії суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Київського апеляційного суду від 29.01.2024 у справі _____ апеляційні скарги захисника та обвинуваченого залишено без задоволення, а вирок районного суду Київської області від _____ - без змін.

Крім того, у наведеній вище ухвалі зазначено, що на ухвалу може бути подана касаційна скарга до Верховного Суду протягом трьох місяців з дня проголошення, а засудженим, який перебуває під вартою, - у той же строк з дня отримання її копії.

Наголошую, що статтею 63 Конституції України встановлено, що засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду, а статтею 64 Основного Закону України визначено, що право на судовий захист не підлягає обмеженню навіть в умовах воєнного стану.

Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 25 квітня 2012 року № 11-рп/2012 зазначив, що право на оскарження судових рішень у судах апеляційної та касаційної інстанцій є складовою конституційного права особи на судовий захист. Воно гарантується визначеними Конституцією України основними засадами судочинства, які є обов'язковими для всіх форм судочинства та судових інстанцій, зокрема забезпеченням апеляційного та касаційного оскарження рішення суду, крім випадків, встановлених законом (пункт 8 частини третьої статті 129 Конституції України).

Європейський Суд з прав людини у рішенні у справі Справа «Іглін проти України» (Заява № 39908/05), серед іншого, зазначив, що підпункт «b» пункту 3 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод гарантує обвинуваченому «адекватний час і можливості, необхідні для підготовки свого захисту», а отже, ця гарантія означає, що підготовка захисту по суті головних обвинувачень може включати проведення з його боку всіх «необхідних заходів». Обвинувачений повинен мати можливість організувати свій захист належним чином і без перешкод можливості викласти суду, який розглядає справу, всі необхідні аргументи захисту і таким чином вплинути на результат провадження. Крім того, до засобів, необхідних кожному, хто обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, належить можливість ознайомитися - для цілей підготовки свого захисту - з результатами розслідувань, які проводилися протягом усього провадження у справі.

Однак листом від 01.03.2024 _____ адміністрація державної установи « _____ » звертає увагу не лише адвоката

, а й на те, що «на заяві до Київського апеляційного суду про ознайомлення з матеріалами справи тощо, не засвідчено справжність підпису, але після засвідчення підпису, заяву може бути направлено до суду».

Наведене свідчить про порушення права на листування із судом, а відтак права на доступ до правосуддя та права на оскарження судових рішень.

Зазначу, що відповідно до підпункту 2-7 пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. № 228, до основних завдань Мін'юсту віднесено, серед іншого, контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та осіб, узятих під варту.

Отже окреслена ситуація стала наслідком неналежного контролю за діяльністю підпорядкованих установ з боку Міністерства юстиції України.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

В И М А Г А Ю:

1. Розглянути подання та невідкладно вжити заходів щодо усунення та недопущення у подальшому виявлених порушень права на листування, на доступ до правосуддя та права на оскарження судового рішення

2. Ініціювати проведення службового розслідування за викладеними вище фактами, за результатами якого вжити відповідних заходів дисциплінарного впливу.

3. Про результати розгляду подання та вжиті заходи прошу повідомити мене у встановлений Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» строк.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Рубанова Катерина 2987069

